

## Voorwoord

Het begon allemaal in 2021 toen de VPRO mij vroeg om te gast te zijn in het tv-programma *Zomergasten*. Een hele eer, ik mocht een avond televisie samenstellen met door mij uitgezochte fragmenten. Ik koos ervoor om het drie uur durende programma te wijden aan mijn grote liefde: het variété.

Toen in de media bekend werd gemaakt dat ik één van de zes zomergasten zou zijn, stond Nederland op zijn kop. Hoezo Hans Klok, heeft die dan wat te vertellen? Gedeeltelijk begreep ik de verontwaardiging. Meestal waren hersenchirurgen, kinderpsychologen of schrijvers van ingewikkelde boeken de geïnterviewden, maar nu zou er dus een entertainer, ‘een bekende illusionist’, aanschuiven.

Gelukkig pakte alles goed uit na de uitzending op 22 augustus dat jaar. Het interview met Janine Abbring bleek een doorslaand succes. Ook de tv-recensenten waren lovend en vonden dat de man met de wapperende haren, de te strakke broek en de blouse open tot aan zijn navel, wel degelijk iets te vertellen had.

In de uitzending sprak ik onder andere over mijn variétéhelden: Josephine Baker, Marlene Dietrich, drievoudig wereldkampioen goochelen Fred Kaps en de Nederlandse acrobatenbroers The Crocksons, die na hun veertigste hun act, waarmee ze een sensatie op de grote wereldpodia waren geweest, niet meer konden uitvoeren omdat hun lichamen op

waren na alle fysieke krachtsinspanningen. Toen zei broer Adriaan: ‘Bas, als jij nu clown wordt, dan blijf ik de acrobaat spelen.’ De rest is geschiedenis.

Na het succes van *Zomergasten* stonden meerdere uitgeverijen op de stoep met de vraag voor een biografie. Aanvankelijk vond ik dat te veel eer, maar langzamerhand raakte ik ervan overtuigd dat mijn levensverhaal andere mensen wel eens zou kunnen inspireren.

Nu ik dat verhaal heb verteld en zelf terug heb gelezen, ben ik dankbaar dat mijn leven zo is gelopen, natuurlijk ook met alle ups en downs. Dankbaar dat ik het leven leid waar ik als kind van droomde: als illusionist optreden over de hele wereld en tot de mondiale top in mijn vakgebied behoren. Dankbaar ook voor alle hulp die ik heb mogen krijgen.

Dit boek is voor eenieder die zijn dromen nastreeft en het leven omarmt. Veel dank aan Marcel Langedijk, die heel dicht bij me is gekomen en alles prachtig en vaak komisch heeft verwoord.

Hopend om nog heel lang te mogen optreden draag ik dit boek op aan mijn ouders Klaas en Gerda, die mij altijd enorm hebben gesteund. Ook draag ik het op aan Nathalie Hoop, die ons veel te vroeg moest verlaten, en aan Dann, die mij steunt, adviseert en gelukkig maakt.

Ik wens je veel leesplezier.

Hans Klof,  
Augustus 2023

## Proloog

‘Er keken zeshonderd miljoen mensen in meer dan honderdvijftig landen. Het kunnen er ook vierhonderd miljoen zijn geweest, maar ook meer – een journalist van *de Volkskrant* zei destijds tegen me dat het er een miljard waren. Dan ga ik maar uit van dat laatste – ik hou er wel van om de dingen een beetje te overdrijven. Het waren er in ieder geval veel: een groter publiek heb ik nooit meer gehad. Dan word je dus wel een tikkie nerveus. Zelfs ik.

Het was een optreden tijdens de loting van het WK voetbal 2006. In Leipzig, Duitsland, 9 december 2005. De beste cameramensen ter wereld, de beste regisseurs, supermodel Heidi Klum presenteerde het: kosten noch moeite werden gespaard. Ik was wel goed voorbereid. Mijn assistente Nathalie en ik oefenden in de dagen voor dat optreden met een vier kilo zware nepbeker – we zouden de mascotte, het officiële affiche en de echte wereldbeker tevoorschijn toveren. Die act zat er helemaal in, maar hoe langer het duurt voordat je daadwerkelijk op dat podium staat, hoe zenuwslopend er wordt.

Ik dacht aan programma’s als *Idols*, aan al die mensen die door de zenuwen een verkeerde noot zongen en voor het oog van de natie de grond in werden geboord. Dat had je niet toen ik begon met goochelen. Je kon niets terugkijken, er was geen internet, geen YouTube. Het is me nooit gebeurd, maar zelfs als je vroeger op televisie een foutje maakte – dat je koppie net

te laat weg is, omdat je te langzaam bent of zo – ging dat niet de eeuwigheid in. Je kon je een fout permitteren. Dat gold niet voor die negende december in 2005. Als daar iets was misgegaan, zou ik voor de leeuwen zijn geworpen. *No way back*. Dat realiseerde ik me heel goed. Ik wist: dit is *serious business*.

Dan kun je zeggen: het draait niet om jou, het draait om die loting. De mensen zijn helemaal niet bezig met Hans Klok uit IJmuiden. En dan heb je gelijk. Toch ben ik er op dat soort momenten heel goed in om het naar me toe te trekken, te doen alsof het dus mooi wél om mij gaat. Wat lukte, want voor de FIFA draaide alles om de beker en die mascotte, maar die haalden het *NOS Journaal* niet. Ik wel.

De dag van het optreden was ik eigenlijk best kalm. Ik besepte heel goed dat dit waarschijnlijk mijn meest iconische optreden ooit zou worden, maar ik wilde het mezelf niet aandoen om zo nerveus te zijn dat ik er geen lol meer in zou hebben. Je moet het altijd leuk blijven vinden. Als dat niet zo is, moet je wat anders gaan doen. Dus toen de zenuwen vlak voor het optreden weer even naar boven kwamen borrelen, dwong ik mezelf daaraan te denken: Dit. Is. Leuk. En ik dacht aan mijn moeder. Ik hield het klein. Er zouden straks een miljard mensen kijken, en Gerda Klok was er daar eentje van. Gewoon, thuis op de bank in IJmuiden. Ik hoorde het haar bijna zeggen: “Zet ’m op, jongen.” Daar focuste ik op. En dat werkte.

Meteen na het optreden stroomden de berichtjes binnen, maar zij was de eerste die ik belde. Mijn moeder was lyrisch, vond het geweldig. Het was een groot succes. Hier in Nederland ben ik onderdeel van het meubilair. Ze noemen me allemaal Hansie en dat is prima, hartstikke leuk. Maar op die dag voelde het toch even anders.’

Purmerend, mei 2022



Uit de auto stijgt een weeë nicotinegeur op. Lege blikjes, verpakkingen van tankstationbroodjes, pakje sigaretten, boeken, tijdschriften, kleding. ‘Sorry voor de troep,’ zegt Hans, ‘maar je snapt het wel, het is even niet anders, de komende maanden.’ Ruimzittende jeans, zwarte Adidas-sneakers, zwart t-shirt met v-hals, de blonde manen haarlakloos langs het gezicht.

Hij is ruim een uur te laat. Ondanks zijn achternaam gaat het concept tijd grotendeels aan hem voorbij, vooral als het om afspraken in de ochtend gaat. Dat is geen onwil en het heeft al helemaal niks met sterallures te maken. Een beetje glitter en glamour is prima, maar je moet wel normaal blijven doen, vindt-ie. Zijn optredens zijn grotendeels ’s avonds, daar zit hem het probleem. En hij is sowieso een nachtdier. Dan vind je toch vaak de interessantste mensen, ’s nachts gebeurt het.

Monique Dijkman, sinds jaar en dag een goede vriendin en een tijd lang zijn persoonlijk assistent, zit achter het stuur en wacht geduldig tot Hans met pijn en moeite uit de bijrijdersstoel is geklommen. Sinds een paar weken leeft hij meer in de zwarte Mercedes c200 dan in zijn Bloemendaalse appartement. De circustournee *Hans Klok and Friends* zal hem in een klein halfjaar van Maastricht en Eindhoven via Soest, Amsterdam en Rotterdam naar Kijkduin leiden. Hans zelf noemt het de 2.0-versie van de tournee die hij in 2021 deed.

Toen moest het allemaal nog wat kleinschaliger vanwege coronaperikelen, maar nu zijn er onder anderen koorddansers uit Colombia, een messenwerper uit Italië en acrobaten uit Oekraïne. Er is muziek en er zijn foodtrucks zodat de mensen een patatje, hamburger of taco kunnen eten. Biertje erbij, suikerspin voor de kleintjes, helemaal prachtig. Het is nog niet optimaal, het had beter gekund – het geluid was slecht, het licht kon beter, de techniek liep nog te stroef –, maar als je het vergelijkt met de shows van een jaar eerder is het een flinke stap in de goede richting. Vond hij niet alleen zelf, maar ook *de Volkskrant*, want die gaf hem toch maar mooi vier sterren. Zijn wenkbrauwen gaan omhoog, paar kleine knikjes van het hoofd, glimmende ogen, onverholten trots.

Het betekent wel dat hij nu meerdere malen per week twee shows per dag geeft. Naast wat lucratieve schnabbels én de vaste weekendoptredens die hij sinds een tijdje in de Amsterdamse Harbour Club doet, een immense nachtclub aan het Amsterdamse IJ. ‘Wel leuk voor de afwisseling, die Harbour Club. Het circus is toch vooral familie-entertainment, maar hier komt een heel ander publiek op af. Poenerige types. Tikkie doorgesnoven mannen in strakke overhemden en vrouwen met neptieten, heel korte rokjes en plakwimpers. Beetje porno. Beetje fout. Als de ene tafel een fles van tweeduizend euro bestelt, laat de tafel ernaast er meteen eentje van drie mille aanrukken. Dan weet je het wel. Maar tegelijkertijd ook zo ontzettend leuk.’

Eerlijk gezegd doet hij die Harbour Club vooral voor het geld, maar stiekem houdt hij er ook wel een beetje van, dat foute. Ook dát is leuk, ook dát is entertainment. En je moet het maar aandurven in deze tijd, live-entertainment aanbieden. Hij staat daar niet alleen, er is ook een band, goede zangers en zangeressen, paaldanseressen... dat loopt toch aardig in de



papieren. Maar het levert een nachtclubvibe op die je verder nergens meer vindt in Nederland. Hij kent er inmiddels alle obers, de managers, het personeel in de keuken, er is altijd wat te eten en te drinken voor hem. Hartstikke leuke mensen. Dat het publiek aan het begin van de show vaak door hem heen lult, hem vooral ziet als behang tijdens een avondje brassen, dat hoort er gewoon een beetje bij. Moet je tegen kunnen. Net als tegen vrouwen die vooral bezig zijn met hun telefoons. Selfies maken, lipjes tuiten, filmpjes voor op hun Instagram. Aan de andere kant is het ook het soort mensen tegen wie je kunt zeggen dat ze nou even hun bek moeten houden. En meestal zijn ze na de eerste illusie om. Dat is het grootste compliment: dat die telefoons in de dure tasjes gaan, de mannen stil worden. Op een paar uitzonderingen na. Laatst nog schold een gast hem ineens uit voor 'kankerhomo'. Die hebben ze er meteen uitgezet. Via Instagram heeft-ie later nog wel zijn excuses aangeboden, maar met dat soort shit moet je toch kunnen dealen. Dat kan hij, maar dan wel graag in combinatie met het lieflijke, romantische en kleinschalige van het circus.

Het heeft evengoed een prijs, die hang naar beide werelden. Vooral de combi Harbour Club-Maastricht was niet mals. Op vrijdag een matinee en een avondvoorstelling in het zuiden, daarna met de Mercedes naar Amsterdam voor een latenight-sessie in The Harbour Club en dan midden in de nacht weer terug om op zaterdag de hele riedel dunnetjes over te doen.

Daarom kruipt hij vandaag in Purmerend weinig charmant uit zijn auto – 'Zal wel overbelast zijn, die poot van me.' Voor de zekerheid gaat hij morgen langs de dokter. Er zit een metalen plaat in zijn enkel en je weet het niet, misschien is dat ding losgeraakt tijdens de laatste show.

De plaat is een erfstuk van een serie optredens in Hanno-

ver in 2016. Daar zou-ie best een mooi verhaal over kunnen verzinnen. Dat hij tijdens een act door zijn enkel is gegaan, gesneuveld in de strijd, zoiets, maar zo ging het niet. Hij was lam na een avondje stappen. Wodkaatje te veel, gleed verkeerd een taxi uit. Flink veel pijn, maar er stonden nog acht dagen vol voorstellingen gepland – twee shows per dag – dus ging-ie niet naar de dokter. De mensen hadden al betaald, *the show must go on*. De boel annuleren zou een financiële strop zijn voor zijn publiek, de organisator en voor hemzelf. Bovendien is je publiek je ambassadeur: je moet die mensen niet voor hun kop stoten. Dus zwachtelde hij zijn been stevig in. Hoe hij het eind van dat eerste optreden haalde, weet-ie niet meer. Wat hij nog wel weet, is dat het te veel pijn deed. Het was geen doen.

In het ziekenhuis snapten ze dat wel. Zijn enkel was namelijk gebroken. Einde verhaal, zeiden ze. Ze zouden meneer Klok graag zo snel mogelijk opereren. Was morgen een optie? Dat was het zeer zeker niet, zei meneer Klok. Hij legde uit waarom, maar kwam ook met een idee. Als die dokter nou een soort buis maakte, voor om zijn been, net als een bos bloemen die iets te strak in een vaas staat? Het zou verdomd veel pijn doen als je erop stond, zei de dokter, maar hij vond het niet eens een heel slecht idee. En zo maakte Hans de zestien shows die nog op de rol stonden af, met een gebroken poot en wat aanpassingen. De onderwaterontsnappingsact werd geschrapt: ondersteboven hangen en jezelf uit een bak water bevrijden was zelfs voor Hans Klok op dat moment een brug te ver.

De laatste show was op zondag, twee dagen later ging hij in Nederland onder het mes. Geen narcose, daar houdt-ie niet van, maar met een ruggenprik. Die was ook niet prettig, je voelt die pijn natuurlijk niet, maar je bent wel wakker en ze

waren toch behoorlijk aan zijn been aan het rukken. ‘Net slagers, die dokters.’ Ze waren sowieso niet blij, want zo’n breuk moet je eigenlijk binnen achtenveertig uur opereren en meneer Klok was ruim een week te laat. Maar de plaat werd erin gezet, Hans revalideerde zes weken lang en de shows waren afgerond.

‘*The bitch is back.*’ Grote grijns, hagelwitte tanden. We staan voor de deur van zijn ouderlijk huis aan de Spuistraat 29 in Purmerend. Een bescheiden woning ingeklemd tussen andere bescheiden woningen, een keurig rijtje aan een keurig plantsoen. Typisch Nederlands, nogal kleurloos. Aan de overkant van de straat een basisschool – niet die van Hans, want die ging naar de christelijke variant, een paar straten verderop. Niet dat ze thuis nou zo gelovig waren, maar je kon maar beter het zekere voor het onzekere nemen. Het bovenste deel van de woning, een vrij inspiratieloze uitbouw, is er pas later op gezet, die was er nog niet toen Hans en zijn oudere broer Wouter hier woonden met hun ouders, Klaas en Gerda. De jongens waren altijd op straat. ‘Dat kon toen nog. Het was veilig allemaal, zorgeloos. Als we maar wel oppastten voor kinderlokkers, daar was mijn moeder duidelijk in: geen snoepjes aannemen van vreemde mensen.’

Hij is hier in geen jaren meer geweest. De laatste keer was voor een documentaire, maar dat was allemaal gescript. Grote lampen erbij, camera’s, hij kon niet even relaxed rondkijken. Veel weet hij er dus niet meer van. Maakt ook niet uit – ‘het is maar een huis’.

We lopen achterom, de smalle steeg in. Hier – vlakke hand op de voorjaarswarme bakstenen – was de schuur. Hier hield hij zijn duiven. Witte, daar deed-ie een act mee. Hij had er ook een konijn bij nodig, dat beest zat ook in die schuur. Die dui-

ven veranderden tijdens die act dan in dat konijn. Hartstikke leuke truc, zeker voor een jonge goochelaar. Aanvankelijk was dat konijn nog een kat. Die leende hij van mensen uit Amsterdam. Een siamees. ‘Hartstikke vals beest. Logisch wel, want elke keer als-ie me zag aankomen, wist die kat dat-ie in een tas moest, mee naar een volgend optreden. Een keer had dat beest in die tas gescheten. De stank was niet te harden, maar die stront moest uit die vacht, dus de kat werd onder de douche gezet. Hartstikke zielig. Toen heeft-ie me gegrepen, dikke krassen op mijn onderarm.’ De kat werd vervangen door een konijn.

Een blik over de houten poort. Klein, betegeld tuintje, het raam biedt uitzicht op de woonkamer. Daar heeft-ie nog staan repeteren, samen met zijn eerste assistente. Een vrouw die hij vond via een advertentie in *De Telegraaf*: ‘Illusionist zoekt assistente voor act’. Er kwamen twee reacties. Een van een Engelse dame, maar Hans sprak toen nog geen Engels, dus die viel af. Bleef de andere dame over. Antoinette Stranger heette ze, ze kwam uit het variété. Ze was wel ‘iets ouder’ dan Hans, die toen zeventien was. ‘Hoeveel ouder?’ vroeg hij aan de telefoon. ‘Tweeëndertig,’ zei ze.

‘Wat een type, die Antoinette. Die had al een heel leven achter de rug toen ik haar ontmoette. Ze was opgeleid als danseres bij het Scapino Ballet, trad op in Italiaanse nachtclubs, had een leeuwenact in Amerika, zat bij de hoofdstadoperette en stond in de musical *Fien*, over het leven van Fien de la Mar. Maar toen die musical stopte, wilde ze iets anders. Dus reageerde ze op die advertentie in *De Telegraaf*.’

Ze spraken af in het Krasnapolsky Hotel in Amsterdam. Hij had namelijk wel door dat die Antoinette een hele dame was. Ze was sowieso echt een *hot chick*. Hij ziet haar nog dat hotel binnenlopen: loeistrakke spijkerbroek, laarzen tot hier,

echt zo'n meid die je zoekt voor de act die hij in gedachten had. Ze mochten elkaar meteen. Jaren later zou hij nog eens met haar in bed belanden. Hij had ruzie met zijn toenmalige vriend, Frank, ging wijn drinken met *good old* Antoinette en van het een kwam het ander. 'Je weet toch hoe dat gaat? Heerlijk mens hoor, wereldwif.'

De samenwerking verliep minder vlekkeloos – het duo hield al na twee optredens op te bestaan. Hans had net zijn eerste illusie gekocht: de hoedendoos, een ontsnappingsact van Harry Houdini, die hij tot op de dag van vandaag doet. Houdini deed de truc eerst met zijn broer, later met zijn vrouw. Ging wat langzamer dan tegenwoordig, het nummer is geëvolueerd, sneller geworden, beter. Rond 1986, toen hij ermee aan de slag ging, werd Antoinette in die ronde doos opgesloten, waarna Hans er een touw omheen bond. Vervolgens ging hij op die kist staan met een hoepel waar een doek aan vastzat en dan gooide hij die hoepel met doek en al omhoog. Een seconde, echt, meer tijd had hij niet, maar binnen die seconde stond Antoinette wel mooi op die doos en zat Hans in de kist. Hatsa.

Dat repeteerden ze honderden keren, daar in die woonkamer. Bankstel opzij, alles aan de kant, terwijl moeder Klok af en toe opkeek van haar borduurwerk. Vier, vijf maanden lang. 'Dat vergeten de mensen wel eens, dat je zo'n illusie koopt, maar dat het dan pas begint. Als je een drumstel aanschaft, kun je ook niet drummen, toch? Dus als je die doos koopt, heb je het rekwisiet en het geheim, maar dan moet je nog uitvogelen hoe je de act zo goed mogelijk kunt uitvoeren.'

Man, dat zoeken, de fitnesses vinden... het was niet makkelijk. Dus werd er gerepeteerd. Net zo lang tot het goed was. En op de dagen dat ze repeteerden bleef Antoinette altijd eten. Tijdens een van die avondmaaltijden biechtte ze aan moeder Klok op dat ze eigenlijk al veertig was. Helemaal niet erg,

vond Gerda. Ze hadden toch geen verkering?

Het eerste optreden met Antoinette was succesvol. In de Mijert, in Mijdrecht, waar Hans destijds wel vaker optrad. Eerst deed hij een solo-act, daarna kwam Houdini's hoedendoos, met Antoinette. Ging goed, niks aan de hand. De keer daarna was in een discotheek in Zaandam. Wat er precies misging is niet uit te leggen zonder de act te verklappen, maar hij kan wel zeggen dat Antoinette een gruwelijke fout maakte. Ze wilde nog doorgaan, maar het was over en uit. Pijnlijk. Klote. Zeker voor een beginnend illusionist. Maar het was niet anders. Daarna hield het op tussen de twee, ook omdat Hans Antoinette geen vastigheid kon geven. Zover was hij nog niet. Antoinette begreep het wel. Zo'n lieve vrouw. Net als haar moeder trouwens, van wie Hans altijd geld kon lenen. Hij wilde investeren in nieuwe trucs, de oude mevrouw Stranger had geld – hij heeft alles altijd netjes terugbetaald.

Die hoedendoos, Hans' eerste grote illusie, had hij destijds nog zelf gekocht. Drieduizend gulden, betaald met het geld dat hij verdiende met optredens op kinderfeestjes en braderieën. Daar kon hij toch al gauw twee-, driehonderd gulden voor vragen, zo'n optreden. Allemaal hartstikke leuk en het was een mooie boterham voor een jonge jongen die al op vroege leeftijd wist dat school niet aan hem besteed was, maar het was *goochelen*, en Hans wilde meer dan alleen goochelen. Hij wilde illusionist worden. Dat woord alleen al. Het klonk zoveel grootser, mooier en beter dan goochelen – dat had toch iets lulligs. Hij schaamde zich er in die jonge jaren ook een beetje voor tegenover zijn klasgenoten. Goochelen was gewoon niet cool in die tijd. Dus moest er een illusie komen, naast de kaarten, het konijn en de duiven. Hij vond uit bij wie hij moest zijn: Jan Ossebaar, beter bekend onder zijn artiestennaam John Hedi – door Hans stevast op zijn

Noord-Hollands uitgesproken als *djonnédi*. ‘Iedereen die in de jaren tachtig iets met goochelen had of deed, wist dat hij bij hem moest zijn.’

Hans’ telefoon gaat, nogal luid. De akoestiek van de nauwe steeg werkt lekker mee. Het is dat hij niet vloekt – Hans is gelovig –, anders had hij het nu gedaan. Het is zijn alarm en het is maar goed dat-ie dat heeft gezet, want hij was glad vergeten dat-ie over tien minuten wordt gebeld door Radio 5. Een of ander programma met Jan Rietman. ‘Zo’n lieve man ook, ik ken hem al jaren. We hebben nog samengewerkt in de *André van Duin Revue*. Dat waren tijden, niet normaal. Zo-veel gelachen. Ook met André – al leer je hem nooit helemaal kennen. Hij is een mensenmens, aardig tegen iedereen, maar je zult hem nooit op een fout betrappen. Je zou dat misschien wel saai kunnen noemen – terwijl André toch echt wel van een borreltje houdt. Ik denk dat zijn roem een echte vriendschap tussen ons altijd een beetje in de weg stond. Hij is een alleskunner, misschien wel de grootste artiest van Nederland en daardoor blijft hij toch een soort mysterie. Ik denk dat hij best eenzaam is door die roem, ondanks het feit dat hij alles doet, gewoon naar de markt gaat. Het is hoe dan ook een ongelooflijk lieve man. Maakt het nog verdrietiger dat zijn man destijds is overleden: Martin. Zo treurig, je moet er toch niet aan denken? En Jan Rietman heeft ook al zoveel ellende gehad. Een dochter verloren, die was pas drieëndertig. Als je erover nadenkt word je al benauwd. Vreselijk. Maar ik moet dus zo op de radio. Even daar verderop kijken nog, het steegje uit, want daar achter die... Even gluren of die sloot er nog ligt.’

Zinnen worden niet afgemaakt, namen gedropt als confetti. *Wil je nog koffie? Man, wat is het heet vandaag! Waar is de zonnebrand?* Het gaat alle kanten op, zo’n gesprek met

Hans Klok, je moet je best doen om bij te blijven, structuur te vinden in de charade aan smeugige verhalen en enthousiaste anekdotes. Het is als varen op de Amazone in een kano zonder peddel. Hij weet het van zichzelf, maakt om de tien minuten excuses, vraagt of je het nog bijhoudt. Maar hij is charmant, weet altijd te boeien, zelfs als hij het heeft over goochelaars van weleer, mannen van wie niemand ooit gehoord heeft.